

**Fredningsnævnet for
Vestsjælland**

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 20 60 23 94

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

FN-VSJ-104-2016

MST-511-

Den 26. marts 2020.

Erstatningsafgørelse

Den 21. december 2016 modtog Fredningsnævnet for Vestsjælland en af Danmarks Naturfredningsforening rejst fredningssag vedrørende Orøs marine forland.

Fredningen gennemføres nu i nærmere angivet omfang. Fredningsnævnet træffer bestemmelse om gennemførelsen ved en anden selvstændig afgørelse.

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 1, at fredningsnævnet herefter skal afgøre erstatningsspørgsmål m.v., jf. lovens § 39. Disse spørgsmål er udskilt og afgøres selvstændigt ved nærværende afgørelse.

Nævnets sammensætning er dommer Ole Stryhn (formand), det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, og det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Gunner Nielsen, jf. § 35, stk. 3.

Efter § 39, stk. 1, 1. pkt., skal fredningsnævnet fastsætte erstatning til ejere, brugere og andre indehavere af rettigheder over de fredede ejendomme for det tab, som fredningen påfører dem. På den baggrund har fredningsnævnet den 21. juni 2019 opfordret sådanne rettighedshavere til senest den 12. august 2019 at opgøre deres erstatningskrav og indsende dem til fredningsnævnet. Fristen er efterfølgende forlænget. Der er modtaget et antal henvendelser om erstatning, se nærmere nedenfor. De fremsatte erstatningskrav har været fremsendt til Miljøstyrelsen til evt. bemærkninger.

Ved udmåling af erstatning efter naturbeskyttelseslovens § 39 følges en fast praksis, hvor erstatningerne som udgangspunkt fastsættes efter takster, der dog reduceres eller helt bortfalder afhængig af, i hvilken grad det fredede areal i forvejen er omfattet af naturbeskyttelseslovens generelle reguleringer.

Grundtaksten er 3.800 kr. pr. ha. For ejendomme mindre end 1 ha tilkendes en minimumstakst på 3.800 kr.

Efter fast praksis tilkendes der som altovervejende hovedregel ikke erstatning for områder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (søer, moser, enge, strandenge, overdrev mv.).

Der tilkendes som hovedregel endvidere ikke erstatning for arealer beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen. For arealer, som efter fredningsafgørelsen skal overgå til eller fastholdes som vedvarende græs fastsættes dog en erstatning på 35.000 kr. pr. ha., hvis arealet er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen, og på 35.000 kr. + grundtakst 3.800 kr., svarende til 38.800 kr. pr. ha., hvis området er beliggende uden for strandbeskyttelseslinjen. For arealer, som fortsat må dyrkes, men hvor der er forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder, fastsættes en erstatning på 6.000 kr. pr. ha., hvis arealet er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen, og på 6.000 kr. + grundtakst 3.800 kr., svarende til 9.800 kr. pr. ha., hvis arealet er beliggende uden for strandbeskyttelseslinjen.

For fastholdelse af eksisterende stier tilkendes 15 kr. pr. meter, og for nye stier tilkendes 60 kr. pr. meter.

Der tilkendes ikke fredningserstatning for offentligt ejede arealer.

Det kan oplyses, at Miljøstyrelsen har været behjælpelig med hensyn til beregning af de enkelte delarealers størrelse, mens Danmarks Naturfredningsforening har foretaget opmåling af nye samt eksisterende stier.

Ejendomme, der ikke tillægges arealerstatning

Den fredning, der nu gennemføres af arealer omfattet af lovens § 3 og/eller er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen, er ikke mere byrdefuld for lodsejerne end de begrænsninger, der allerede følger af loven. Nævnet tilkender derfor ikke arealerstatning for fredningen af følgende ejendomme: Lodsejer nr. 2-12, 17 og 19-42.

Ejendomme, der tillægges arealerstatning

Lodsejer nr. 1 (Niels Svenning Larsen) tillægges for vedvarende græs på ca. 2,7057 ha. på del af matr.nr. 1b beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen 94.700 kr. For ca. 0,3121 ha. beliggende uden for strandbeskyttelseslinjen på del af matr.nr. 1c tillægges 12.109 kr., mens der for ca. 1,6635 ha. inden for strandbeskyttelseslinjen på samme matrikel for vedvarende græs tillægges 58.223 kr. For forbud mod udsigtshæmmende beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen på i alt ca. 1,1225 ha. på del af matr.nr. 1c tillægges 6.735 kr. og for tilsvarende for ca. 2,9459 ha. på del af matr.nr. 1e tillægges 17.675 kr. I alt tillægges lodsejer nr. 1 således 189.442 kr. i arealerstatning.

Lodsejer nr. 13 (John Porting) tillægges for forbud mod flerårige udsigtshæmmende afgrøder på ca. 0,8190 ha. på del af matr.nr. 8a, beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen, 4.914 kr. og for ca. 1,6715 ha. på samme matrikel, beliggende uden for strandbeskyttelseslinjen 16.381 kr., i alt 21.295 kr.

Lodsejer nr. 14 (Lars og Birthe Holten) tillægges 38.332 kr. for vedvarende græs på ca. 1,0952 ha. på del af matr.nr. 12b beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen og 143.987 kr. for ca. 4,1139 ha. på del af matr.nr. 7a beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen, i alt 182.319 kr. Endvidere tillægges et beløb på 3.800 kr. vedrørende læbælte, der skal afdrives. Der er ved udmålingen af sidstnævnte beløb lagt vægt på, at læbæltet er beliggende inden for såvel strandbeskyttelseslinjen som i et § 3-beskyttet område, og gentilplantning har således ikke kunnet forventes ved træernes død. Den samlede arealerstatning er herefter 186.119 kr.

Lodsejer nr. 15 (boet efter Erik Møller) tillægges et beløb på 389.970 kr. for vedvarende græs på ca. 11,1420 ha. på del af matr.nr. 6a beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen.

Lodsejer nr. 16 (Grethe Kokholm) tillægges et beløb på 103.289 kr. for vedvarende græs på ca. 2,9511 ha. på del af matr.nr. 2a beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen.

Lodsejer nr. 18 (Charlotte og Sven Seiberg) tillægges et beløb på 1.089 kr. for vedvarende græs for ca. 0,0311 ha. på del af matr.nr. 11a beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen.

Erstatning for stier

Lodsejer nr. 1 (Niels Svenning Larsen) tillægges 61.560 kr. for i alt 1.026 meter ny sti.

Lodsejer nr. 2 (Torben Jensen) tillægges 10.620 kr. for i alt 177 meter ny sti.

Lodsejer nr. 3 (Anne Margrit Ulrich Eriksen) tillægges 4.080 kr. for 68 meter ny sti.

Lodsejer nr. 4 (FORS Spildevand Holbæk A/S) tillægges 660 kr. for 11 meter ny sti.

Lodsejer nr. 7 (Helle Nielsen og Lars Foverskov) tillægges 11.940 kr. for i alt 199 meter ny sti og 32.445 kr. for i alt 2.163 meter eksisterende sti, i alt 44.385 kr.

Lodsejer nr. 8 (Susanne Lykke Petersen) tillægges 4.110 kr. for i alt 274 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 9 (Annette Haagen og Claus Christiansen) tillægges 3.645 kr. for 243 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 11 (Marliese Wessels og Claus O. Jørgensen) tillægges 375 kr. for 25 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 12 (Jette Maja Porting) tillægges 6.000 kr. for 400 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 13 (John Porting) tillægges 28.680 kr. for 478 meter ny sti og 3.450 kr. for 230 meter eksisterende sti, i alt 32.130 kr.

Lodsejer nr. 14 (Lars og Birthe Holten) tillægges 7.140 kr. for 119 meter ny sti og 4.545 kr. for i alt 303 meter eksisterende sti, i alt 11.685 kr.

Lodsejer nr. 15 (boet efter Erik Møller) tillægges 14.865 kr. for 991 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 16 (Grethe Kokholm) tillægges 7.140 kr. for 476 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 17 (Erik Arne Jensen) tillægges 2.895 kr. for 193 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 18 (Charlotte og Sven Seiberg) tillægges 10.560 kr. for 704 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 19 (Hanne og Tue Heisselberg) tillægges 270 kr. for 18 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 20 (Berit Bach) tillægges 360 kr. for 24 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 21 (Trine Ring Ibsen) tillægges 120 kr. for 8 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 22 (Aase Møller) tillægges 135 kr. for 9 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 23 (Kirstine Mathiesen) tillægges 150 kr. for 10 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 24 (Jan Steffen Christensen) tillægges 315 kr. for 21 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 25 (Niels Nørbygaard) tillægges 315 kr. for 21 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 26 (Ann og Niels Duwe Konnerup) tillægges 315 kr. for 21 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 27 (Merete Susanne Augustesen) tillægges 315 kr. for 21 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 28 (Jean Laviania Hald Jensen) tillægges 825 kr. for 55 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 29 (Jette Andersen Bonde) tillægges 195 kr. for 13 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 30 (Grundejerforeningen Enghaven, Orø v/ formand Ove Sørensen) tillægges 6.780 kr. for 452 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 31 (Anja Egede Bjødstrup) tillægges 480 kr. for 32 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 32 (Grundejerforeningen Orøgård v/ Britta Aagaard) tillægges 4.275 kr. for 285 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 34 (Lis Petersen) tillægges 180 kr. for 12 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 35 (Jette Bartholdy Weygaard) tillægges 285 kr. for 19 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 36 (Reene Jensen) tillægges 900 kr. for 60 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 37 (Ymme Yvonne Lillelund Sloth) tillægges 705 kr. for 47 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 38 (Gunner Nielsen m.fl.) tillægges 930 kr. for 62 meter eksisterende sti.

Lodsejer nr. 40 (Dorte Sørensen) tillægges 330 kr. for 22 meter eksisterende sti.

Fremsatte erstatningskrav

Nævnet har modtaget følgende henvendelser vedrørende erstatning:

Lodsejer nr. 19 (Hanne og Tue Heiselberg) har fremsat et foreløbigt erstatningskrav på 200.000 kr. i værditab på ejendommen.

Lodsejer nr. 11 (Claus O. Jørgensen) har fremsat et erstatningskrav på 24.900 kr.

Lodsejer nr. 14 (Birthe og Lars Holten) har taget forbehold for erstatning. Der er tidligere under sagens behandling protesteret imod afdrivelse af læbælte.

Lodsejer nr. 18 (Charlotte og Sven Seiberg) har fremsat krav om erstatning på i alt 712.360 kr. Heraf udgør 100.000 kr. tab af retten til at hente råstoffer i form af sand og grus til eget forbrug, mens 120.000 kr. vedrører bevarelse og vedligeholdelse af eksisterende klaplåger. 261.360 kr. vedrører mistet græsningstilsagn, og 150.000 kr. vedrørende forringelse af handelsværdi.

Lodsejer nr. 8 (Susanne Lykke Pedersen) har fremsat krav om erstatning på 197.700 kr.

Lodsejer nr. 16 (Grethe Kokholm) har fremsat krav om erstatning på 1.108.000 kr., herunder 100.000 kr. for at miste retten til at hente råstoffer på egen grund og 600.000 kr. i forringelse af handelsværdien.

Der er i øvrigt af flere lodsejere taget forbehold for erstatning.

Fredningsnævnet finder ikke, at der i de enkelte tilfælde er grundlag for at tilkende højere erstatning end det, der er angivet oven for og følger af de sædvanlige takster. Nævnet bemærker i den forbindelse, at man ikke finder, at fredningen forringer handelsværdien for de enkelte lodsejere. Endvidere forhindrer fredningen ikke, at der søges om forskellige tilskud. Indhentelse af råstoffer inden for strandbeskyttelseslinjen må betragtes som terrænændringer, hvilket kræver tilladelse fra Kystdirektoratet, og opgaver med vedligeholdelse af låger for at muliggøre den adgang, der fastsættes i fredningen, påhviler plejemyndigheden.

Andre spørgsmål

De tilkendte erstatningsbeløb forrentes som nedenfor angivet, jf. naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 4.

Da den samlede erstatning i anledning af fredningen overstiger 500.000 kr., skal Miljø- og Fødevarerklagenævnet efterprøve fredningsnævnets afgørelse i dens helhed, uanset om afgørelsen påklages, jf. § 42.

Efter § 49, stk. 1, sørger miljøministeren for, at tilkendte erstatninger udbetales. En erstatning kan først kræves udbetalt, når det er endeligt afgjort, om fredningen skal gennemføres. Det følger af denne lovbestemmelse, at tilkendt erstatning tidligst kan kræves udbetalt, når Miljø- og Fødevarerklagenævnet måtte have opretholdt fredningsnævnets afgørelse.

Efter § 49, stk. 3, afholder staten tre fjerdedele af de tilkendte erstatninger, mens Holbæk Kommune afholder resten. Fredningsnævnet finder ikke grundlag for at fravige denne regel i medfør af stk. 4.

Konklusion

Denne afgørelse forelægges for Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Hvis Miljø- og Fødevarerklagenævnet opretholder afgørelsen, sørger miljøministeren for, at der i erstatning til følgende lodsejere, der er opregnet i fredningsforslaget, udbetales følgende beløb i areal- og/eller stierstatning:

Til lodsejer nr. 1 (Niels Svenning Larsen) udbetales i erstatning 251.002 kr.

Til lodsejer nr. 2 (Torben Jensen) udbetales 10.620 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 3 (Anne Margrit Ulrich Eriksen) udbetales 4.080 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 4 (FORS Spildevand Holbæk A/S) udbetales 660 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 7 (Helle Nielsen og Lars Foverskov) udbetales 44.385 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 8 (Susanne Lykke Petersen) udbetales 4.110 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 9 (Annette Haagen og Claus Christiansen) udbetales 3.645 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 11 (Marliese Wessels og Claus O. Jørgensen) udbetales 375 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 12 (Jette Maja Porting) udbetales 6.000 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 13 (John Porting) udbetales 53.425 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 14 (Lars og Birthe Holten) udbetales 197.804 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 15 (boet efter Erik Møller) udbetales 404.835 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 16 (Grethe Kokholm) udbetales 110.429 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 17 (Erik Arne Jensen) udbetales 2.895 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 18 (Charlotte og Sven Seiberg) udbetales 11.649 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 19 (Hanne og Tue Heisselberg) udbetales 270 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 20 (Berit Bach) udbetales 360 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 21 (Trine Ring Ibsen) udbetales 120 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 22 (Aase Møller) udbetales 135 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 23 (Kirstine Mathiesen) udbetales 150 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 24 (Jan Steffen Christensen) udbetales 315 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 25 (Niels Nørbygaard) udbetales 315 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 26 (Ann og Niels Duwe Konnerup) udbetales 315 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 27 (Merete Susanne Augustesen) udbetales 315 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 28 (Jean Laviania Hald Jensen) udbetales 825 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 29 (Jette Andersen Bonde) udbetales 195 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 30 (Grundejerforeningen Enghaven, Orø v/ formand Ove Sørensen) udbetales 6.780 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 31 (Anja Egede Bjødstrup) udbetales 480 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 32 (Grundejerforeningen Orøgård v/ Britta Aagaard) udbetales 4.275 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 34 (Lis Petersen) udbetales 180 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 35 (Jette Bartholdy Weygaard) udbetales 285 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 36 (Reene Jensen) udbetales 900 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 37 (Ymme Yvonne Lillelund Sloth) udbetales 705 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 38 (Gunner Nielsen m.fl.) udbetales 930 kr. i erstatning.

Til lodsejer nr. 40 (Dorte Sørensen) udbetales 330 kr. i erstatning.

Erstatningsbeløbene forrentes fra datoen for fredningsnævnets afgørelse, og indtil erstatningen udbetales, med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto.

Staten afholder tre fjerdedele af de tilkendte erstatninger, mens Holbæk Kommune afholder resten.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning.

Denne afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Berettigede til klage over afgørelsen er de, der anser sig for berettiget til en større erstatning, eller en myndighed, der skal udrede en del af erstatningen, jf. naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 2, sidste pkt., jf. § 39, stk. 1.

En klage skal indgives skriftligt og direkte til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klager sendes via:

- [e-Boks](#), hvor du skal vælge Nævnenes Hus som modtager, eller som
- Almindelig brevpost til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg, att.: Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. naturbeskyttelsesloven § 43, jf. § 87. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Der henvises til Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk, særligt siden

<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/vejledning/>